

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 27 (3483) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Lehull a szovjet lepel

A „Neue Zürcher Zeitung“ washingtoni tudósítója jelenti, hogy a moszkvai rádió a napokban ismertette az „Izvesztija“ cikkét, amely éles támadást intéz a Vatikán ellen. A szovjet félhivatalos szemére veti a Vatikánnak, hogy a fasizmussal szemben engedékenységet mutatott és a pápa jóváhagyott különféle támadó eszelelményeket. Az amerikai katolikusok hevesen tiltakoznak a Szent-széket ért újabb szovjet támadás ellen és azt a tervet vetik fel, hogy a pápa költözzék Rómából a nyugati földöngőre, mert a szovjet nyilván sejtetni engedi, hogy mi vár a Vatikánra, ha a bolsevizmus megvetné a lábát Rómában.

Nem óhajtok foglalkozni az amerikai katolikusok álláspontjával. Bennünket inkább a Szovjet kirohanása érdekel, amely lerántja a Szovjetről a leplet. Az angolszász sajtó annak idején telekiültölte a világot, hogy világ népei, ime bizhattok a mi kommunista barátunkban, mert nem bántja a vallást, patriarchát nevezett ki, felállította a moszkvai „szent synodus“t. Sztalin csak a politikai kereszténységet üldözte. Meg vagyunk győződve azonban arról, hogy ezt csak a tengely országai nem vették komolyan, hanem még az angolszászok sem, bármennyire akarták is hivatalosan ezt elhittetni a néppel. Porhincás akart ez lenni. A szovjet demokratikus hajlamokat próbált maszkírozni az angolszászok előtt. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint a Szovjet kirohanása a Vatikán ellen. Az amerikai katolikusok a hadihelyzettel hozzák összefüggésbe az „Izvesztija“ cikkét. Azt állítják, hogy a Szovjet számít Róma elfoglalására és már készíti az utat olaszországi tervet végrehajtására.

Szomorú valóság nyílik meg előttünk s kérdezzük az amerikai lapok cikkeire feleletül, vajjon a Szovjetnek mindenütt szabad keze lehet Európában, ahova az angolszászok befejezik magukat? Hát nem veszik észre az angolszászok, hogy önmaguk rálják meg elfeledett pillanatokban a nagy árulást, amelyet Európa népei ellen elkövettek? A pápát ne féltsek, ő tudja majd kötelességét, amellyel népének tartozik, ha megalósulna az angolszász álmom. Róma elfoglalása. Féltsek azonban a kereszténységet, amelynek bizony nem nagy jövőt jósolunk a szovjet által meghódított területeken. A mostani kirohanás a Vatikán ellen mindennél jobban bizonyítja, hogy a Szovjet nem fogja tiszteletben tartani a keresztények kegyeltes érdekeit. Meggyőződésünk, hogy a Szovjet nem ok nélkül jessegeti most ezt a kérdést. Arra ugyan nem számítunk, hogy valaha is diktálhat Rómában Sztalin — bár az angolszász újságok ettől félnek. De hogy hátsó gondolatai vannak Sztalinnak, abban nem kételkedünk.

Meg akarja szállni a Szovjet Egyesült Államok a német birodalom területének egyharmadát a háború után

Kisebb német államokat bekapcsolnak a Szovjet-Unióba? — Kiujultak a harcok a keleti arcvonal középső és déli szakaszán is

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Stockholms Tidningen washingtoni jelentése szerint ott az a felfogás uralkodik, hogy Moszkva az alkotmánymódosítással lehetőséget akar adni a szovjet szövetséges köztársaságokon kívül álló államoknak a csatlakozásra. Többé semmi sem áll útjában annak, hogy a balkáni államok belépjenek a szovjetországi államszövetségbe. Mivel a Szovjet Egyesült Államok a háború után egy ideig még akarja szállni a német birodalom területének egyharmadát, a Szovjetnek módja lesz arra is, hogy német kisebb államokat bekapcsoljon a Szovjet Unióba.

Genéből jelentik: (MTI) A Szovjet Unióra vonatkozóan rendkívül tájékozott genfi megfigyelők azon a véleményen vannak, hogy az új moszkvai határozatok nem jelentenek lényeges változást a szovjetországi politikában. Mi-

vel Molotov nyilatkozatát magában Szovjetországban is nagyvívású hírveréssel való feltárlásában közöltek a nyilvánossággal, minden biznnyal érvényesül az a belpolitikai szándék is, hogy az egyes szovjet köztársaságoknak hűzelegjenek és a nagy háborús szenvedésekért, valamint a Szovjet Unióhoz tanúsított hűségükért bizonyos mértékig megjutalmazzák. A gyakorlatban ez idő szerint elsősorban a balti államokról van szó, továbbá valószínűen Lengyel- és Finnországról, vagyis azokról a területekről, amelyekre a szovjet igényt tart. A balti államok ügyében valamint a keleti lengyel részek ügyében a megoldást az alkotmánymódosítás révén talán megkönnyíthetik, mert látszatra megóvják az atlanti tengeri egyezmény alapját. A formázerint tehát a nyugati hatalmak a lényegben azonban a szovjet álláspontja érvényesül. Sokan azt hiszik, hogy Moszkva már Teheránban kö-

zölte a nyugati hatalmakkal azt a ezandékát, hogy ilyen megoldást óhajt, a nyilvánosságra hozatal azonban elhalasztódott a megfelelő katonai időpontig. Az alkotmánymódosítás esélyes további kihatásaiban az itteni megfigyelők tartózkodó álláspontra helyezkednek. Magát az elhatározást azonban újabb és nem ügyetlen bizonyítéknak tekintik arra, amit Sztalin pragmatikájának mondanak.

Mexico-Cityből jelentik: (B. T.) A chilei köztársaság elnöke ideérkezett. Az amerikai államok szövetségének az Egyesült Államok mintája szerinti megvalósításának tervét beszél meg. Kijelentette, hogy a nyugati földgömb köztársaságainak még a háború vége előtt szövetségbe kell tömődniük, hogy szilárd arcvonalat alkossanak a harmadik világháború veszélye ellen. Az elnök közben már útrakelt Washington felé.

Kirovográdnál és Bjelaja-Cerkovnál széles arcvonalon nagy erővel támad a szovjet

A Pest írja: Zürichbe a keleti harcokról jelentések érkeztek arról, hogy az utolsó 48 órában teljesen kiújult a harc a középső és a déli szakaszon is. A legsúlyosabb a harc a déli szakaszon is. A legsúlyosabb a harc a déli szakaszon Cserkaszától délre Humannig. Ezen a helyen Maunstein vezértábornagy csapatai állanak szemközt a támadó Vatuin és Konyev tábornok csapataival, amelyek Kirovográdnál és Bjelaja-Cerkovtól délre nagy tartalékbevonásával széles vonalon támadnak. Az északi szakaszon a szovjet csapatok a Luga-Pszkov vasúti vonalat így keznek elérni. Lugától keletre és északra a németek ellentámadást kezdtek csütörtökön reggel. Egy másik szovjet haderegeresport a német arcvonalrovidítás után elérte az északi határt.

Rómából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Február 2-án ellenséges repülők újra bombázták Castelfidardo-

tot, a pápa nyári székhelyét. 12 bomba esett a pápai birtokra. Mint a lapok jelenti, a támadás következtében beomlott egy fal kizáróan a pápa által használt egyik épületben. A pápa palotájában két ember életét veszítette. Két gyermek és a pápa nyári székhelyén szolgálatot teljesítő palotagárda két tagja, aki éppen őrt állott, megsebesült.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A japán tengerészeti légerő február 2-án Bougainville-től dényugatra Mono sziget közelében megtámadott egy ellenséges cirkáló, amelyet telitalálattal megrongált. Ugyanakkor a Marcusoknál bombával hatásosan támadtak két ellenséges állást. A vállalkozásokból a japán repülőgépek hátréztalanul visszatértek.

Amszterdamból jelentik: (MTI): A Német TI-jelenti: Az angol híroroda washingtoni jelentése szerint, Land-

ellentengernagy, a hadépipő bizottság elnöke közölte, hogy amíg decemberben az amerikai hajógyárak 208 kereskedelmi hajót építettek, januárban a termelés 124 hajóra csökkent. Ilyen alacsony száma 1943 február óta nem volt péda.

Újabb heves földrengés Törökországban

Ankarából jelentik (MTI): Bud. Tud. Csütörtökön reggel heves földrengés elpusztította Ineholu, fekete-tengeri török kikötőt. Eddig 460 halottat ástak ki, azonban sokszáz halott még a romok alatt van. A földrengés egész Brüsszáig érezte hatását, ahol a leomló falak több embert agyonstoltak. Isztanbulban is volt kár. A kikötőből a földlökés vízbe taszított egy rendőrt, akinek holttestét később megtalálták.

Ez a cél pedig a támadás szavából sejtendő. Azt állítja a szovjet újság, hogy a Vatikán kedvezett a fasizmusnak. Rá szorít mindenképpen sütni a Vatikánra a politikumot, amiből logikusan az következik, hogy a pápának nem lehet szava azokon a területeken, ahova a szovjet hatalom bejészkelte magát. S itt nem is kell tálságosan messzire mennünk: nem kell megvárni az angolszászoknak,

amíg Sztalin keze Rómáig ér. Most harag az lengyel ügy. A szovjet alkotmány átadítása nem a szovjet köztársaságok kedvéért történt, hanem a szovjet jövő terjeszkedése érdekében. Máskép nem lenne értelme, hogy most vetik fel ezt a kérdést.

A Vatikán ellen intézett támadást is a jövő szovjet terjeszkedési reményekkel hozzuk összefüggésbe. Már most Lengyelországban is talán éppen

ezzel akarja majd indokolni a szovjet kormányzat a katolikus egyház ellen történő intézkedéseit. Bármilyen lényen is a dolgok mögött, azt azonban mindenképpen meg kell állapítanunk, hogy a Szovjetről mindjában lehull a lepel s Európa keresztény népei előtt világossá lesz, hogy a keresztény kultúrát csak addig őrizhetik meg, amíg a Szovjet nem nehezíti reánk hatalmával. (V. J.)

Mozik műsora:

APOLLO: Rákóczi notája.
BELVÁROSI: Muki.
CASINO: Leányvásár.
KORONA: Fény és árnyék.

Rövid hírek külföldről

Chiassóból jelentik: (B. T.) A firenzei fasiszta párttitkárt partizánok agyonlőtték.

Newyorkból jelentik: (B. T.) Ideérkezett jelentések szerint az amerikai csapatok a Marshall szigetek közül eddig ötöt foglaltak el.

Zürichből jelentik: (B. T.) A svájci lapok jelentik Bariból, hogy Gariboldi tábornokot, akit néhány nappal ezelőtt egy különbíróóság halálraítélte, kivégezték.

Algirból jelentik: (B. T.) Massigán a francia felszabadítási bizottság külügyi biztosa közölte, hogy Rabat utcáin ösztöndíjazásra került sor és ezek során 10-12 ember életét vesztette. Massigán szerint az ösztöndíjazás marokkói „népzet ügynökök letartóztatása alkalmából robbant ki.

Baselből jelentik: (B. T.) A Basler Nachrichten stockholmi jelentése szerint a megszállott Lengyelországban új földalatti nemzeti tanácsot létesítettek, amelyet szembeállítanak a hasonlónevű londoni lengyel parlamenti képvisellel.

Liszbahonból jelentik: (MTI) A párizsi rádió csütörtöki közlése szerint a berlini spanyol nykövet háromnapos tartózkodás után szerdán éjjel elhagyta Párizst.

Erősen kell csomagolni a tábori postacsomagokat

Az utóbbi időben igen sok tábori postai csomag a szállítás folyamán a gyenge burkolás következtében széthullott és így a címzettnek vagy egyáltalán nem vagy csak sérülten, esetleg hiányos tartalommal volt kézbeérthető. Az ilyen rosszul burkolt csomagok kezelése sok felesleges munkát ró a postára és a katonai szervekre. A posta vezérigazgatósága ezért utasította a felvevő hivatalokat, figyelemztessék a közönséget, hogy a tábori postai csomagokat hűsítő szállítási útra való tekintettel tartós burkolattal kell ellátni. Rosszul burkolt csomagokat nem szabad elfogadni. Közli még a postavezérigazgatóság, hogy a tábori postai csomagforgalom szabályozása céljából rendszeresített szelvényes tábori postai levelezőlapokká elkövetett visszaélések megakadályozása végett a tábori postacsomagot csak a kék bélyegjegyes lappal együtt fogadhatják el a felvevő alkalmazottak. Az átvételnél gondosan meg kell vizsgálni, hogy a csomagot ugyanannak a címre adják-e fel, aki a bemutatott bélyegjegyeslapot hazaküldte. Ha az adatok nem egyeznének, a csomag felvételét meg kell tagadni. Ilyen esetben a bélyegjegyes lapot a postahivatal nem adja vissza a feladónak, hanem azt az eset ismertetése mellett megküldi a központi tábori postahivatalnak. Az érvényes havi bélyegjegyet csak a postaalkalmazott vizsgálja le a levelezőlapról és ő ragasztja fel a csomagra. (Magy. Tud.)

Ötven tanut hallgatott ki a rendőrség a Casino-mozgóban történt bűnügyben

Nagyvárad, február 4. A Casino mozgóban történt rejtélyes gyilkosság ügyében a rendőrség pénteken reggel befejezte a nyomozást.

Értesülésünk szerint mintegy ötven tanut hallgattak ki az ügyben, akik-

nek vallomása alátámasztja a Fekete Béla jegyzető ellen felmerült eddigi gyanút. A hatalmas aktacsomót most tanulmányozza az ügy kivizsgálásával megbízott ügyész.

Fekete Bélát szombaton délelőtt kísérik át a kir. ügyészség fogházába.

Zsidótörvény kijátszása miatt elítélték Jenei Sándor fakeskerkedőt

(Nagyvárad.) A nagyvárad-i törvényszék Váradi-tanácsa tárgyalta Jenei Sándor nagyvárad-i, Csele-patak-utcai fakeskerkedő bűnügyét. A vád: bejelentési kötelezettség elmulasztása és az 1939. IV. t.c. a zsidó-törvény kijátszása.

1941-ben 7-8 alkalmazottjából 4-5-öt alkalmazott Jenei értelmiségi munkakörben. A fával érkező waggonokhoz Weisz Ernőt és Kohn Ernőt alkalmazta, akiknek az átvételi munkájukért vasuti kocsként 3, illetve 4 pengőt adott. A törvényszék azzal védekezett Jenei, hogy csak ideiglenesen, mondhatni órábérbe alkalmazta őket és már — pár hónapi alkalmazás után — el is bo-

csátotta volna a két zsidó alkalmazottat, mikor váratlanul megjelent nála egy miniszteri osztálytanácsos revíziós minőségben. Az elnök azután a zsidó értelmiségi alkalmazottak be nem jelentése miatt eljárás indítást a fakeskerkedő ellen.

A kir. ügyész hangoztatta Jenei védekezésével szemben, hogy a törvény nem tudása nem mentesít annak következményei alól és szerinte — Jenei eljárásában — a szándékosság is fennforog. Kérte vádlott megbüntetését.

A bíróság a vád szerinti vétségben bűnösnek mondta ki Jenei Sándort és 400 pengő pénzbüntetéssel súlytotta. Ítélet jogerős.

Legfiatalabb férj 16, legfiatalabb asszony 14 éves**Hány családban él hazánk tizenöt millió lakosa?**

A Magyar Statisztikai Szemle új száma ismét nagyon beszédes számokat közöl arról a lakosságról, amely az ország mai határait betölti és amelyet a legutolsó népszámlálás 14.7 millió léleknek talált.

Megállapították, hogy az országban a legfiatalabb férjek 16 évesek és hogy husz ilyen férj volt a 3.2 millió között; az asszonyok sora pedig már a 14-ik életével kezdődik, mert hetven ilyen fiatal feleségnek kötötték be a fejét, nem feltétlenül hozzájuk hasonlóan ifjú férjek. Ezekhez a házasságokhoz természetesen engedély kell, de azért ezek is mindig előfordulnak, nincs esztendő, hogy körülbelül olyan számban ne kerüljön sor rájuk, amint azt ez a statisztika is mutatja. Az, hogy általában a férfiak később házasodnak, a kivételes esetek számát nem nagyon befolyásolja.

De koraiak a válások is, nem egy esetben. A legfiatalabb elvált férj a népszámlálás időpontjában — 1941 január 31-én, — még nem lépett be a huszadik életébe s a legfiatalabb elvált menyecske nem volt még túl a 15-ik életévében. De még az özvegyesség állapota is ugyancsak korán bekövetkezhetik. A 19-ik életévükben levő, jóformán csak serdülő legények között már hét özvegy férj is volt, az asszonyok között pedig a népszámlálás talált egy olyan özvegyet, aki még nem töltötte be a 15-ik életévét.

A férfi-oldalon tehát a házasság állapot a 16-ik korévtől kezdve jelentkezik, és ott kezdve minden korévben meglehetősen rohamosan nő a férjek száma. Huszadik életévét még nem érte el

1941 elején 4559 férj, de viszont, hogy a házasság időpontja országos átlagban már milyen nagyon kitolódott, azt legjobban az a tudat mutatja, hogy 127.723 férfi közül, akik valamennyien életüknek 26-ik évében voltak, összesen 56.035 volt házast, tehát még minden második férfi sem. Ez régebben, például a század elején elképzelhetetlen lett volna. Ugyanebben az évjáratban volt még 326 özvegy és ami még meglepőbb 255 elvált is. — a korai házasság sokszor csak egy korai válás kedvéért történik meg. — de ezek még a férjekkel együtt is messze maradnak a hasonló koru férfiak felétől. Ebben a korévben még a férfiak 55.6%-a élt legénykorban. De ettől kezdve a legény elem száma rohamosan csökken. A férfiak akik házasodni készülnek a harmincas évek bekövetkezését még sem igen várják meg: a 29. életévükben levő férfiak közül már csak 30.6% volt legényember. A 30 évesek között már csak alig minden negyedik, a 31 és 32 évesek közül pedig nem több, mint minden ötödik. A 39 évesek közül csak minden tizedik. A házasság „ifjak” száma ettől kezdve természetesen már nagyon megapad. És életének ötvenedik évében már minden ezer férfi közül csak 55 lép be legényként. A legkisebb pedig a legények aránya a 93 évesek sorában: 184 agasztán közül mindössze 2 nem lépett soha házasságra: Csak hogy a magasabb korévben a legények száma már nemcsak azért apadt, mert időközben, ha későn is mégis csak előfordulnak házasságok is sorakban. Inkább azért, mert amint azt a statisztika a házasság életidejére már régen megállapította:

a házas emberek tovább élnek, mint a nőtlének.

A leányok férjhezmenetelének az időpontja jóval korább maradt, mint a férfiak házasságé. Az országban 74.870 olyan fiatalasszony volt három évvel ezelőtt, aki még nem lépett be a huszadik életévébe és a 19-ik életévükben levő leányok közül ebben az időpontban már minden negyedik pártában volt. A nők oldalán a fordulópontra a 21 és a 22. életév. A 21 évesek közül 47.3% volt férjhez, tehát a felénél kevesebb, a huszonkét évesek közül már 32.4%, azaz több mint fele. S ha az özvegyeket is beszámítjuk, — akiknek a száma a 22-ik életévek között 323 volt, valamint a 283 elvált asszonyt is, akkor ebben a korévben a hajadonok aránya 46.7%. A leányok közül csak minden harmadik nem kapott, vagy nem fogadott el férjet életének 24. éve eltelté előtt, a csak ötödik sőt egészen pontosan számítva még annyi sem, — ezer közül 182 — mielőtt életének harmincadik évébe belépett volna. De, aki sokáig férjhez nem ment, nem igen számíthat a férjhezmenetel dolgában hajadon mivoltára, mint előnyre. A 38-ik korévben már a hajadon leányok száma aránylag nagyobb, mint azoké a férfiaké, akik még sohasem léptek házasságra. Ebben az időpontban 10.7% legény van az egyik oldalán és 10.8% leány a másikon. A különbség itt még nem nagy, de egyre növekszik. És az ötven évesek között, aránylag felével több a hajadon, mint a férfi. Szám szerint pedig ebben a korévben 3527 legényember van és 5660 hajadon. S ezeknek már nem sok reményességük van a férjhezmenetelre: azok, akik náluk idősebbek, mindenesetre a fiatalabbak közül választanak párt maguknak, ha egyáltalán még megházasodnak.

Szám szerint a legnépesebb a férjek oldalán a 32-ik életév, mert 100.576 férjet számlál, a nők oldalán a 28. és a 30. korév, mindegyikben több, mint 105.000 hites asszonnyal. De ezázerenél több asszony van a következő két korév, vagyis a 31. és 32. korév női sorában is.

A népszámlálásnak mindig meglepetése közé számít, hogy a férjek száma kisebb, mint a feleségeké. Az 1941. évi egybeírás összesen 3.027.925 férjet talált, ellenben 3.346.676 törvényes feleséget. Ez csaknem 140.000 feleséggel több a férjek számánál. Mi lehet a magyarázat? A különféle házaspárok közül a férj valószínűen szivesen mondja magát legényembernek, — valószínűen vadházasságban élve, — az elhagyott asszony számára viszont rangot jelent a férjes állapot, amiről nem mond le egykönnyen. Azt a statisztika nem állapítja meg, hogy milyen nagy lehet a vadházasságok száma, pedig az is megérdemelne bizonyos figyelmet. Miután az elvált nők száma 64.207, a férfiaké 34.598, a válást pedig különülés előzi meg, sőt sok esetben a különülésből nem is lesz válás, az ilyen átmeneti állapot sok esetben szerepelhet egy egész ország tizenöt millió lakosságában. Az a hiányzó férjek számát nem nagyon magyarázza, hogy talán külföldön vannak, vagy bevonultak, mert ezt a számot ismerjük. Egy hányadra mindenestre ez a magyarázat.

Mindenesetre a családszám megállapításánál a nőket kell alapul vennünk. És népszámlálásunk szerint volt 3.3 millió asszony, 800.000 özvegy és 64.000 elvált asszony. De volt 216.000 özvegy és 35.000 elvált férfi is; mindezek együtt mintegy 4.4 millió családot vagy családcsonkot mutatnak. Körülbelül ennyi családra osztott tehát az ország lakosságának 15 millió tömege.

Növekszik a Szovjet-Unióval szembeni tartózkodás Amerikában

Általános mozgósítást rendeltek el Esztorországban — Önkéntes SS kötelekeket létesítettek Franciaországban — Eles szovjet támadás a Vatikán ellen

Elkeseredett védőharcok után feladták a németek Rovnot és Luckot

Berlin. (MTL) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: Mialatt csapataink a nikopoli hídfőnél a szovjet helyi támadásait hátrították el. Dnyepetrovsktól délnyugatra súlyos védő harcokban állnak az ellenség előrenyomuló páncélkocsis kötelékeivel. A kirovograd és Blalaja-Cerkov közötti harci térségben egyik saját támadó csapatunk heves ellenséges ellentámadásba ütközött. Kemény harcok fejlődtek ki, amelyek még tartanak. A Pripjet Mocsaraktól délre eső területen a szovjetnek Szeptovszka ellen megismételt támadásai összeomlottak. Tovább, északra elkeseredett védőharcok során feladtuk Rovnot és Luckot. A Pripjet és Berezina között, valamint Vitebszktől északnyugatra, ahol a szovjet újból megkezdte támadásait, csapataink szerdán változatos küzdelem után elhárító sikert értek el. Az Ilmen-tó és a Finn-öböl között hadosztályaink továbbra is súlyos elhárító harcban állnak. Különösen Novgorodtól nyugatra, ahol sikeres ellentámadásokkal 22 ellenséges páncélkocsit löttünk szét. Narvától keletre is a szovjet nagy erővel folytatta támadásait.

Déli táliában a nettunoi hídfőnél az ellenség szerdán néhány sikertelen helyi támadást intézett az északi arcvonal ellen. Összefogott ellentámadásokkal az ellenség tegnap elért támadási sikereit semmivé tettük. A déli arcvonalon adáz küzdelem folyik a caasinoi hegyeséért. Az uralkodó magaelatok német kézen maradtak. A veszteségek mindkét részen nagyok. A többi arcvonalon nyugodtan telt el a nap.

Berlinből jelentik (MTL): Tájékozott német katonai körökben esütörtökön tartózkodtak a keleti harctéri helyzet magyarázatától és mindössze arra utaltak, hogy még azt sem lehet megállapítani, hogy az orosz offenzíva elérte-e, vagy túlhaladta-e már tetőpontját. Nem lehet e pillanathban a folyamatban lévő német ellenintézkedésről sem nyilatkozni.

Miért alakultak SS kötelekek Franciaországban?

Berlinből jelentik (MTL): A Német TI jelenti: A Wilhelmstrassen a franciaországi önkéntes SS-kötelekek létesítését a Laval részéről folytatott együttműködési politika logikus továbbfejlesztésének mondották. Hangsúlyozták, hogy nincs szó a francia politika új fordulatáról, hanem csak arról, hogy a francia miniszterelnök következetesen ragaszkodik politikájának alapelveihez, amivel Franciaországot meg akarja óvni a bolsevizmustól.

Merényletet követtek el Milano rendőrfőnöke ellen

Milano. (MTL) A Német TI jelenti: Nicolini, Milano rendőrfőnöke ellen esütörtökön merényletet követtek el, amelynek az egyik kísérő személy esett áldozatul. Ezzel megsebesültek. A rendőrfőnök csupán az

arcán sebesült meg. A rendőrfőnök autóján hivatali helyisége felé tartott, amikor egy hirtelenfelbukkanó szembejövő autóból géppuska tüzzel árasztották el kocsiját. A merénylőknek sikerült az általános zavarban elmenekülniük. A milánói sajtó élesen elítéli a merényletet.

Nem akar a Szovjet-Unióhoz tartozni az észti nemzet

Tallin. (MTL) A Német TI jelenti: Mase dr, Észtország első országvezetője felhívást intézett az észti néphez és ebben hivatkozik arra, hogy az ellenség az ország háarán áll. Nyilvánvaló, hogy a bolsevisták visszatérése minden észtnak a végét jelenti. Kötelességük az észteknek a haza és az észti nép védelmében a német véderő mellé sorakozni. Erre való tekintettel elrendelte az általános mozgósítást. Minden 17-60 éves férfi köteles szolgálatot teljesíteni az önvédelmi szervezetben.

A kiáltvány még ezeket mondja: A Szovjetunió azt állítja, hogy az észti nép önként tett hitvallást a Szovjetunió mellett és ezért a Szovjetunióhoz tartozik. Ez hazugság és az egész világ előtt tettekkal akadjuk ezt bebizonyítani. Minden észti az arcvonalon és otthon, magatartásával mutatja meg, hogy az észti nemzet nem hajlandó a Szovjetunióhoz tartozni.

*****

Bizonyos nyugtalanság észlelhető az egész amerikai sajtóban az orosz események következtében

Az új szovjet alkotmány lehetővé teszi a „békés behatolás“ folytatását

Stockholm. (MTL) A vashingttoni sajtóértekezlet Hull külügyminiszteréhez azt a kérdést intézték, hogy az orosz alkotmány változtatás tervéről tárgyaltak-e a teheráni értekezleten. Hull egy keveset gondolkodott, majd így felelt: Amennyiben vissza tudok emlékezni, nem.

Mint a Daila Mel washingtoni tudósítója jelenti, az egész amerikai sajtóban bizonyos nyugtalanság észlelhető és a Szovjetunióval szemben növekszik a tartózkodás. A P. M. című lap például így ír: Tanul vagyunk a kommunisták egyik sakk-játésművésznél. Csúpn sejtjük, mi terveznek az orosz sakkhúzásokkal, melyek nyugtalanságot keltenek bennünk. Egy nagyhatalom veszélyes játéka körül van szó, amely ha folytatódik, mindnyájunkra sorsdöntő következményekkel jár.

Az Allehanda vezércikkében többek között ezeket írja: Világos, hogy az új orosz alkotmány lehetőségeket nyújt az állandó u. n. békés behatolás számára. Nyilvánvaló, hogy következetes makacsággal követett tervvel állunk szemben, amely Kelet-Európában orosz érdektérület kialakítására irányul.

Stockholm. (MTL) A Német TI jelenti: A sajtó részletes magyarázatokban foglal állást a Szovjetunió alkotmányának módosítása ügyében. A Nya Dagligt Allehanda különösen arra mutat rá, hogy milyen lehetőségeket nyújt propaganda szempontból Moszkvának egy egész sor, látszólag önálló köztársaság létesítése. A Szovjetunió új alkotmánya lehetővé teszi az u. n. békés behatolás folytatását. Kézenfekvő, hogy erős orosz érde-

Chiasso. (Bud. Tud.) A Stampa jelentése szerint a szövetségesek észak-afrikai főhadiszállása tervet dolgozott ki délafrikaiak és szenegáliak délolaszországi harcbevételére és ezenfelül húsz abesszin hadosztályból álló hadsereget képez ki a délolaszországi bevetésre.

Német és angol vélemény az orosz alkotmány módosításáról

Berlin. (MTL) A Német TI jelenti: A Wilhelmstrassen a Szovjetunió alkotmánymódosító intézkedéseivel kapcsolatban kijelentik, hogy az intézkedés célja: 1. hogy a Szovjetunió és az angolszász államoknak lehetővé tegye a további európai és ázsiai országbekebelezések olyan beállítását, mintha összeegyeztethetők lennének a demokratikus elvekkel és az Atlanti Charta alaptételével. 2. Lehetőséget kíván nyújtani a Szovjetunióknak, hogy a sok szovjet köztársaság képviselőinek különféle államokba való kiküldésével a diplomáciai jogok védelmében hatalmas propagandahálózatot építsen ki és ilyen módon gyorsan előrevigye a világforradalom ügyét és megvalósítsa a bolsevista világuralmat.

Genf. (MTL) A Journal de Genève londoni tudósítója szerint Londonban még semmiféle hivatalos visszahatás sem ismeretes Molotov nyilatkozatára mert a brit külügyminiszter maga is még csak a nyilatkozat szó-

*****

szféra kialakulására kell számítani. Az angolok és amerikaiak most minden bizonnyal könnyebben emésztenék meg a finn, balti, lengyel és román kerületek szándékolt bekebelezését, ha nagyfokú túlzás is ezt az atlanti nyilatkozattal összhangban állónak nyilvánítani.

A Volkesdabladet „Svédország is autonóm szovjet köztársaság lehet most már“ címmel közli a moszkvai határozatot. A lap megállapítja, hogy

Német és angol vélemény az orosz alkotmány módosításáról

Berlin. (MTL) A Német TI jelenti: A Wilhelmstrassen a Szovjetunió alkotmánymódosító intézkedéseivel kapcsolatban kijelentik, hogy az intézkedés célja: 1. hogy a Szovjetunió és az angolszász államoknak lehetővé tegye a további európai és ázsiai országbekebelezések olyan beállítását, mintha összeegyeztethetők lennének a demokratikus elvekkel és az Atlanti Charta alaptételével. 2. Lehetőséget kíván nyújtani a Szovjetunióknak, hogy a sok szovjet köztársaság képviselőinek különféle államokba való kiküldésével a diplomáciai jogok védelmében hatalmas propagandahálózatot építsen ki és ilyen módon gyorsan előrevigye a világforradalom ügyét és megvalósítsa a bolsevista világuralmat.

Genf. (MTL) A Journal de Genève londoni tudósítója szerint Londonban még semmiféle hivatalos visszahatás sem ismeretes Molotov nyilatkozatára mert a brit külügyminiszter maga is még csak a nyilatkozat szó-

szféra kialakulására kell számítani. Az angolok és amerikaiak most minden bizonnyal könnyebben emésztenék meg a finn, balti, lengyel és román kerületek szándékolt bekebelezését, ha nagyfokú túlzás is ezt az atlanti nyilatkozattal összhangban állónak nyilvánítani.

Az emberi igazságosság elveit szerint bannak a japánok a hadifoglyokkal

Tokió. (MTL) A Német TI jelenti: Yamamoto a nagykeletázsiai minisztérium helyettes minisztere, a képviselőházban közölte, hogy Kína iránti új japán politika végrehajtása után Kínában jelentékeny előhaladást értek el. Az engedmények visszaadása Kínának és a területen kívüli megszüntetésére meggyőzte a kínaiakat arról, hogy miért küzd japán a háborúban.

Yamamoto helyettes miniszterelnök a képviselőházban kijelentette, hogy az ellenséges hadifoglyokkal és internáltakkal az emberi igazságosság elveit szerint bannak. Arra a kérdésre, vajjon ez a bánásmód, amelyben az ellenséges internáltaknak részük van Japánban, nem túlságosan nagylelkű-e ahhoz a bánásmóddhoz viszonyítva, amelyben az internált japánok részesülnek az ellenséges államokban, a miniszter azt felelte, hogy az ellenséges alattvalók iránti bánásmódban tekintetbe vesszük azt, hogy honfitársaink milyen bánásmódban részesülnek ellenséges országokban. Mindig figyelembe vesszük azt a tényt, hogy Japán jól ismeri az igazság fogalmát. Ha a japánok kissé túlságosan nagylelkű bánásmódban részesítik az ellenséges alattvalókat, remélhetően ugyanilyen magatartást fognak tanúsítani az ellenséges országok is.

*****

az új rendszer a Szovjetunió számára eredményt jelent a bolsevizmus kiterjesztése érdekében folytatott harcban. Minden országban 16 új kommunista központ, 16 új szovjet köztársasági diplomáciai képviselőt ki sem fejezhető lehetőségeket nyújt a bolsevizmus aláaknázó tevékenysége számára. A moszkvai megbízható ügynökökből álló sok képviselő minden értekezleten erős szovjet nyomást jelentene.

Német és angol vélemény az orosz alkotmány módosításáról

Berlin. (MTL) A Német TI jelenti: A Wilhelmstrassen a Szovjetunió alkotmánymódosító intézkedéseivel kapcsolatban kijelentik, hogy az intézkedés célja: 1. hogy a Szovjetunió és az angolszász államoknak lehetővé tegye a további európai és ázsiai országbekebelezések olyan beállítását, mintha összeegyeztethetők lennének a demokratikus elvekkel és az Atlanti Charta alaptételével. 2. Lehetőséget kíván nyújtani a Szovjetunióknak, hogy a sok szovjet köztársaság képviselőinek különféle államokba való kiküldésével a diplomáciai jogok védelmében hatalmas propagandahálózatot építsen ki és ilyen módon gyorsan előrevigye a világforradalom ügyét és megvalósítsa a bolsevista világuralmat.

Genf. (MTL) A Journal de Genève londoni tudósítója szerint Londonban még semmiféle hivatalos visszahatás sem ismeretes Molotov nyilatkozatára mert a brit külügyminiszter maga is még csak a nyilatkozat szó-

Olaszország maga dönt államformájáról

Zürichből jelentik (MTL): Washingtonból jelentik, hogy Roosevelt az olaszországi politikai fejleményekkel foglalkozva kijelentette, hogy az Egyesült Államok politikája értelmében az olasz népnek magának kell

döntenie: meg akarja-e tartani királyát, vagy más államfőt kíván-e választani? Az Egyesült Államoknak nem feladata, hogy ebben a döntésben nyomást gyakoroljon az olaszokra.

Chiasso. (Bud. Tud.) A barri pártkongresszus után Viktor Emánuel király fogadta *Badoglio* tábornagyot, akivel állítólag a kongresszus által elfogadott lemondási kívánsággal kapcsolatban tárgyalt.

Törökország minden szomszédjával barátságban akar élni

Adanából jelentik (MTL): A Német TI jelenté: *Rüstü Arasz* Törökország volt londoni nagykövete Bejrutban tartózkodik. Megjelent a libanoni államelnöknel. Ott volt a miniszterelnök és a szíriai pénzügyminiszter is. Ujságírók előtt kijelentette, hogy Törökország baráti érzelmeivel viseltetik Arábia iránt. Hálás az araboknak a barátság minden megnyilvánulásáért. Törökország minden szomszédjával barátságban akar élni. Ez az elhatározása vonatkozik a balkáni népekre is.

Tovább tart a feszültség Irán és Szaudi Arábia között

Amszterdamból jelentik (MTL): A Német TI jelenté: Irán és Szaudi Arábia közötti feszültség ügyében a brit hírodok Kairóba azaz jelenleg, hogy *Ibn Szaud* király továbbra is hallgat annak az iráni záradoknak ügyében, akit egy mekkai szent szöveg állítólagos megbecsüléséért, elítélése után két órával kivégeztek. A kairói iráni nagykövet még mindig várja a választ a második iráni jegyzékre, mivel kormánya az első tiltakozásra adott választ nem tekint kielégítőnek. Az iráni lakosság nagy érdeklődéssel kíséri ezt az ügyet. Általában az a vélemény, hogy a szent helyek valamennyi muzulmán tulajdonának tekintendők.

Egyelőre elhalasztják a hadihelyzet vitáját az angol alsóházban

Lisszabonból jelentik (MTL): A brit hírszolgálat jelentése szerint, *Eden* külügyminiszter csütörtökön az alsóházban kijelentette, hogy a hadihelyzet régen megígért vitájának ideje akkor jön el, ha *Churchill* nemzetközi szempontból elérkezettnek látja az időpontot. Határozott időt nem mondott.

A más célra igénybevett szállodák visszaadását kéri a szállodások

Bár a külföldi idegenforgalom szünetel, Budapest belső idegenforgalma a békebeli arányokat is meghaladja. A vidékről érkező közönség szállodai elhelyezése azonban egyre nagyobb nehézségekbe ütközik a szállodai szobák elégtelensége miatt. Az utóbbi időben ugyanis sok szálloda szünt meg, ami az amúgy is elégtelen szállodai férőhelyek számát alaposan csökkentette. Minthogy ma új szállodák létesítéséről nem lehet szó, az idegenforgalmi érdekeket csak úgy lehetne kielégíteni, ha a más célra igénybevett szállodákat ismét visszaadnák a rendeltetésüknek. A budapesti szállodás ipartestület most tartott előjárósi ülésén *Németh Aladár* szólt fel a kérdésben. Ismertette a szállodák súlyos helyzetét, javasolta, tegyen lépéseket az előjáróság a rendeltetésükből eltérően használt szállodáépületek visszaadása iránt. Az előjáróság az értelemű határozatot hozott (Magy. Tud.)

Bencés professzorok a nagyvárad Szabadegyetemen

(Nagyvárad.) Csütörtökön délután 5 órákor tartották meg a városháza dísztermében a Szabadegyetem második félévének negyedik előadását, nagyszámú hallgatóság jelenlétében. Az előadást dr. *Gyapay László* polgármesterhelyettes nyitotta meg, bejelentve, hogy eseményszámba megy a megtartandó előadás, amikor országos híri professzorok foglalják el az előadói széket.

Dr. *Mihályi Ernő* a magyar kereszténység bölcsőjéről, Pannonhalmáról tartott előadást, amelyet 991-ben alapítottak a bencések, új kultúrát hozva az országba. Ismertette Pannonhalma történelmét, megemlékezve arról, hogy Pannonhalma a XVIII. században szűdületes fejlődésnek indult. A hallgatóság lelki szemei előtt megjelent a múlt. A kitűnő előadó végül is vetített képekkel mu-

tatta be a jelent, a főpátság gyönyörű templomait és a főpátság hatalmas iskoláit.

A hallgatóság hálás tapsokkal köszönte meg az előadást, majd nagy figyelemmel hallgatta a következő előadót: dr. *Vanyó Tihamér* előadását, amelynek címe: *Az emberismeret új útja* volt. Az előadó közvetlen hangja, elméletben és tapasztalatokban gazdag emberismerete lebilincselte a hallgatóságot. Papi, orvosi, lélektani és különböző szempontok alapján adott elő közvetlen tapasztalatokat, különös tekintettel az életkorok okozta módosulásokra.

A lélekbuvár évtizedes megfigyeléseit a házasság és a házasság kérdéséről színesen adta elő s gyakori példálózása mély hatással volt a közönségre. Előadását hosszasan és őszinte lelkesedéssel tapsolták meg.

Erdekes jogi eset:

Jár-e az elvált asszonynak volt férje fizetésemelésének arányában több tartásdíj?

(Nagyvárad.) *Andriska Antal* nagyvárad lakos ellen felesége válóper indított, melyet megnyert. Ideiglenes nőtartás címén a bíróság havi összeget, mint tartásdíjat ítélte az elvált feleség részére. Az asszony megfellebbezte az ügyet, ugyanis *Andriska* közben ismét elment a fizetését, míg az asszony tartásdíja az eredetileg megállapított maradt. A törvényszék, mint második fokú bíróság vizsgálta az ügyet és bár tekintettel volt a fizetésemelésre, mégis helybenhagyta az elsőfokú bíróság határozatát.

Erre az elvált asszony új keresetet adott be a kir. járásbírósághoz s volt férje emelt fizetésének arányában kérte tartásdíja — magasabb összegű — új megállapítását.

A járásbíróságon *Andriska Antal*

képviselőiben dr. *Krajnik Sándor* ügyvéd előadta, hogy emberileg ugyan érthető a felperes kérelme tartásdíjának volt férje fizetésemelése arányában való növelésére, azonban az ügyben érdemi határozatot hozó bírósági fórum, a törvényszék már *Andriska* ismételt fizetésemelése idején hozta meg határozatát: a járásbíróság által összegszerűleg is megállapított tartásdíj jóváhagyásával, tehát az elsőfokú bíróság ítéletét külön elbírálás tárgyává tenni nem lehet. Ezért kérte a dr. *Gimesi Attila* ügyvéd által képviselt exfeleség keresetének elutasítását. A kérdésnek a bíróság — az ügy meg-egyeztéri átvizsgálása után — helyt adott és az asszony keresetét elutasította.

Három nap alatt ötezren nézték meg a Gyöngyösbokrétások táncait

(Nagyvárad.) Három napra Nagyváradra jöttek az Európaszerte ismert Gyöngyösbokrétások. Új színt eredeti zamatot kölcsönöztek Várad utcáinak a népi viseletben, hamisítatlan tájszólásban beszélő legények és leányok. Pirosposztós, egészséges arcokról a falusi friss levegő áradt a sápadt, becsott szemű városiak felé, akik jobban csodálták a bokrétásokat, mint azok Váradot. Ja, ők megjárták Londont, Párisot, Bécest... A hadikórházban nyerték elhelyezést és a *Lexente-Otthonban* élnek.

Csütörtök este is zafulásig megtelt a Református Kulturpalota hatalmas terme: mindenki eredetiben akarta látni az igazi, ősi magyar táncokat s hallani a „regős dalokat”. Megtudtuk, hogy három nap alatt 5000 ember gyöngyösküldte végig a csokorba, bokrétába font táncokat, dalokat.

A Himnusz elhangzása után, Ba-

nyamegye képviselői, a hosszútávúkat személyesítették meg ősi rigmussal, meg a csillagtáncokkal. A zalamegyei Galambok község regelői hihetetlen ügyességgel mutatták be a látványos cséptáncot. A pestmegyei Uszód-ludtáncot, seprűtáncot mutatták be, a férfiak mellénye hársöny. Sióagárd „nemesjárása”, de a bokrétások himzett ruhája hangos teljesnyilvánításra ragadta a közönséget. A szeremlei menyecskek fejfátyla kelleti jelleggel kölcsönözött háromugrós üvegszárúknak. Kalotaszentkirály leányai pártában, a legények fehérfekete szürben kántáltak.

Közben *Kiss János* iskolaiigazgató ismertette a Gyöngyösbokrétás s a táncok eredetét. *Paulini Béla*, a Bokréták lelkes szervezője és az O. M. B. Sz. elnöke köszönte meg a látványos ünnepséget.

Csikmenaság, Galambok, Ökörítő,

Szil férficsoportja csüördögölöt, kánasztáncot, juhásztáncot, verbungost mutatott be halálisan kedvvel, erőteljes férfiassággal. Utóljára Szatmárökörítő-beliek szatmári csárdát roptak fergeteges lendülettel, szilaj kedvvel.

Városiak számára igen megszívlelendő versparódiát adott elő a modern táncról egy 70 éves parasztember, kifigurázva a városiak torz szokásait. A közönség hosszasan, lelkesen ültetett a bokrétások mellett s a friss népi, ózondús légtől fel-frissülve távozott.

Aki 15 nap alatt nem fizeti meg a pénzbüntetést, azt nyomban bezárják

Budapest, január 31. A hivatalos lap közli a belügyminiszter rendeletét a pénzbüntetések végrehajtásának egyeztetéséről és meggyorsításáról. Eszerint ha a rendőri büntetőbírók által kiszabott pénzbüntetést a terhelt 15 nap alatt meg nem fizeti, akkor a sok időt igénylő végrehajtási eljárás mellőzésével, az ítéletben behajthatatlanság esetére meghatározott elzárásbüntetést kell végrehajtani. Minden olyan kihágási ügyben, amelyben a rendőri büntetőbíró azt állítja meg, hogy a terheltnek nincs végrehajtható vagyona, vagy pedig oly csekély vagyona van, amelyből a kiszabott pénzbüntetés teljes összege előreláthatólag nincs biztosítva, végül pedig az elítelt indokolt kérelmére, ha a pénzbüntetés saját vagy családjának megélhetését veszélyeztetné, ezt a behajthatatlanságot a büntetőparancsban, illetőleg az ítéletben azonnal kimondja. Ugyancsak a rendeletben mondja ki a belügyminiszter, hogy a rendőri büntetőbírók a háborúval kapcsolatos és súlyosabb büntetőjogi beállítás alá eső kihágások miatt kiszabott nagyszegű pénzbüntetéseket a büntetőparancsok és az ítéletek jogerőre emelkedése után minden esetben a legsürgősebben hajtják végre.

Tizenötmillió pengőt forgalmaztak az erdélyi fürdők

Az „Uj Világ” című budapesti közgazdasági lap legutóbbi számában az Országos Idegenforgalmi Hivatal Csikszederán közzétett adatai alapján cikket írt a székely fürdők és üdülőhelyek múlt nyári forgalmának összeállításáról. Megállapítható, hogy az előző évhez viszonyítva, az elmúlt nyáron a forgalmi összeg az erdélyi fürdőkben megkettőszereződött. Igen érdekesek az egyes fürdők adatai. Borszéken például 4300, Gyilkostón 4400, Tusnádfürdőn 6100, Hargitafürdőn 1100, Marosfőn 530 vendég üdült. Az átfutó, — nem éjszakázó — vendégek számát csak hecslés alapján állapították meg. A Gyilkostónál, ahová a Békás-szoros európai nevezettségű természeti szépsége a kirándulók ezreit vonzza, legalább 30.000 turista járt.

A statisztikának az a része is érdekes, amely azt szemlélteti, hogy mit költöttek az egyes fürdővendégek. Eszerint *Borszék* bruttó forgalmi bevétele 3 millió pengő, Gyilkostóé 1 és fél millió, Tusnádfürdőé 2 és fél millió, Hargitafürdőé 250 ezer, Marosfőé pedig 200 ezer pengő. A kisebb fürdők és városok forgalmával együtt ez az összeg közel 15 millió pengőre tehető.

Megállapítja a jelentés azt is, hogy az összes erdélyi fürdők elérték teljes kapacitásukat határtól és üzemüket már csak nagyobbabban építkezésekkel modernizációkkal bővíthetik.

„Egy nemzet csak a maga érdeke szerint emelkedik és csak a maga hibájából bukhatik el“

Göbbe's dr. „Minden félelemtől mentesen“ címen írt cikket a Das Reich legutóbbi számában

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Göbbels dr. birodalmi miniszter a Das Reich című hetilapban „Minden félelemtől mentesen“ című cikket írt. Mindenekelőtt megállapítja, hogy a történelem számos példája szerint a háborúk másként folynak le, mint kezdetben feltételezik. Ellenséges részről az eltelt négy év alatt hány-szor jósolták meg a Német Birodalom katonai és politikai összeomlását, pedig milyen messze van ma a birodalom ilyen állapottól. A németiség a válságos órákban mindig olyan erőket tudott felhasználni, amelyeket az ellenség nem akart észrevenni és ezért nem is vett számításba. Egy küzdő nép erőit, mely életét védelmezi. Az ellenséges tábor ma valamiféle politikai és katonai vadházaság képét mutatja. A birodalom ellen küzdő hatalmak mindenike akarja természetesen a győzelmet, de nem azt a fajta győzelmet, amelyre küzdő társa törekszik. Már azon a kérdésem is, hogy mit kezdene a győzelemmel, ha azt tényleg kiküzdik, Németország ellenségeinek táborra, részeire bomlik.

Az idő nekünk dolgozik — írja Göbbels. Minél tovább tart a háború, annál inkább igazolnia kell minket. Az általános háborús szellem németországi fejlődését az utóbbi időkben a miniszter egyedülálló csodának minősíti. Az ellenfél légi terrorja nemcsak nem érte el az ellenség óhajtott eredményt, a német nép magatartásának összeomlását, hanem annak pontosan az ellenkezőjét idézte elő. Ha tehát az ellenség légi támadásaival a német nép háborús lelkiületét akarta megmérgezni, amiben nem lehet kétkedni heismerési után, a nyers terrorjának kifejlesztése alapján, akkor ez a támadás tökéletesen csődöt mondott. Szándékainak ilyen csődje után nem kerülhető el, hogy a megpróbáltatás bizonyos időszaka után a német nép javára megforduljon a dolog és ez részben már be is következett.

Ugyanez történhetik — írja azután

Huszonkét földrengés érte eddig Anatóliát

Négyezernél több ház omlott össze legutóbb, sokszáz a halottak és sebesültek száma

Istanbul (MTI.) A Német TI jelenti: Törökországot az utóbbi időben súlyos földrengések egész sorozata érte. Az istanbuli obszervatórium megállapítása szerint Anatóliát összesen 22 különböző erejű földrengés érte. Elpusztult a telefonvezeték és ezért nem érkezett még pontos jelentés a károkról és az áldozatok számáról. A halottak számát azonban több-ézésra becsülik. Súlyos károkat okozott a földrengés az északnyugati Anatóliában fekvő Kasztamonu tartományban. Csorékos hegyiség teljesen elpusztult. Csorékoszól nyugatra fekvő

Göbbe's dr. — ha az ellenség tervezett megrohanása nem éri el a kívánt célt. Az invázió olyan természetű dolog hogy vagy célhoz kell vezetnie és el kell érnie a remélt eredményt, vagy meg kell állnia. Ezzel a háború képe teljesen átalakul. Ugyátszik ezt a túlsó oldalon is tudják. Katonai terület gyakorlati megvalósítása előtt ritkán vitattak meg olyan szennvedélyességgel fáj annak a kormánynak, amely ilyen vállalkozás sikeréhez kapcsolja az ország sorsát.

Göbbe's dr. fejtegetései végén még egyszer kiemeli azt a tényt, hogy az invázió kezdetével a háború megint csak kikerülne a megmerevedés mo-

lani állapotából. Szilárd meggyőződésünk, hogy a német vezetőség megbirkózik a vele járó történelmi feladattal. Ugy érezzük, hogy ebben a háborúban mentesek vagyunk bármilyen félelemtől. A német nép kész ebben a létért folyó háborúban mindenét odaadni, amit tőle a sors követel. Ezért viszont a megfelelő ellenszolgáltatást kívánja és ez csak a győzelem lehet. Egy nemzet csak a maga érdeke szerint emelkedik és csak a maga hibájából bukhatik el. Helyformán a mi mostani erőneink világitó jelzői annak az útnak, amely fölfelé vezet. A győzelmet az fogja kiküzdni, aki méltó arra.

Két hold földét kereskedik Csúcsa a Goga-birtok tulajdonosaival

Az állomástól hosszú egy szánkó halad végig a falun a Boneza-kastély irányába, takarmánnyal megrakva. Bivalyok s nagyritkán lovak húzzák. Nehezen haladnak a csúszós úton. Néhány pernyi szünettel újabb sor húzódik utána, ezeken a szánokon már hatalmas farönkök tornyosulnak.

Erdélyben már mindent hó borít egy ceppnyi föld sem látezik a föld színéből.

Csend van, csak egy hosszú tehervonat robogása mozditja meg a némán sűrűsödő levegőt, néhány percre. Az állomás is hosszú sor csúcsai magyar gyülekezik, fát rakodnak.

Mint mondani szokták, itt Erdélynek a kapujában nem igen terem más, mint kő, meg fa. Nem is gazdagok az emberek, nincsenek módosabb gazdák: nehéz fáradsággal dolgozik a falu apraja, nagyja hajnaltól sötétedésig.

Eddig nagyrészt a fakeskedelem él-tette őket, meg a kőbányászat. A bányák nagyrésze azonban Csúcsa környékén egyelőre szünetel s így az egész falu élete a fától függ. Olcsó is itt a fa, alig

30 pengő egy szekérrel, de nehezen tudnak vele kezdeni valamit.

Legutóbb például a falubeliek elhatározták, hogy a hiányzó élelmiszereket és szükségleti cikkeket úgy próbálják megszerezni, hogy fát adnak cserébe valamelyik alföldi városnak kukoricáért, búzáért, s egyéb zöldveteményekért. Nagyon kitűnőnek mutatkozott az ötlet, a csúcsaiak örültek is neki és hogy-hogy nem, a terv megbukott. Most gondolkodhatnak a falubeliek, hogy honnan szerzik be a sőt, meg egyéb mindennapi szükségletet. Ső ugyanis szikra-sincs ebben az erdélyi faluban, holott Erdély Magyarország legnagyobb sobányáival rendelkezik. Mint mondják, a botosnak nem érdemes sőt tartani, mert többbe kerül a szállítás, mint amennyit hasznát engedélyeznek rajta. Ha valamelyik csúcsai sőt kér a kereskedőtől, azt a választ kapja:

— Utazzon be Kolozsvárra, ott majd kap sőt. Nekem többbe kerülne a vasuti jegy, meg a szállítás, mint amennyit kereshetek rajta.

Igy azután a csúcsai, ha sőt szeretne szerezni, 15 pengő vasuti költséget fizethet, hogy egy kiló sőt megvegyen valahol Kolozsvárott, vagy Váradon.

Ugyanígy vannak például az ásványvízzel, meg a borvízzel is, ami pedig szinte korlátlan mennyiségben dől az erdélyi kutakból. Ezeket sem tartja a kereskedő, mert nem fizetődik ki. Azt szeretnék a csúcsaiak, hogy valamiképpen oldanak meg közellátási bajukat, mert néhány kisebb jelentőségű intézkedéssel segíteni lehetne a fennálló nehézségeken.

Igen jól lenne például a csúcsaiaknak, ha megkaphatnák legalább hérléteben azt a 18 holdas hatalmas kertet, amely a Goga Octavian-féle birtokhoz tartozott. Magát a Boneza-kastélyt, amely valamikor a beteg Ady lakohelye volt, a híres román költő és miniszter Goga Octavian birtokolta ezzel a 18 holddal együtt. A gyönyörűen berendezett, 16 szobás kastélyban senki sem lakik, a birtokra az öreg Pál néni ügyel fel, de a 18 holdnak már hosszú évek óta semmi haszna. Ezen a földön pedig, mely talán Csúcsa környékének

legjobb művelhető része, semmit sem produkálnak. A csúcsaiak most azt szeretnék, hogy kapná meg a falu a területet, hogy ott dolgozhassanak s vigyázzanak arra, hogy a 18 holdon levő erdőség se menjen teljesen veszendőbe. Mert most már úgy áll a dolog, a fát fokozatosan irtják s nem kell hasznú ideig várni, hogy a szép birtokot teljesen hasztalanul és kopáron találják. Hat halastó is volt ezen a birtokon, de azt 25 év óta nem kezelték. Pedig jó hasznót hajthatna a csúcsaiaknak.

A falu különben is perben áll a Goga-birtok tulajdonosaival. Annakidején ugyanis a román miniszter két hold területet szó nélkül elvett a falu földjéből s azt a birtokhoz csatolta. Ezen a részen épült fel a Goga-emplék is. Ezt a két holdat perli a község visza, de ha már ezt nem lehetne visszazerezni, megelégednék azzal is, hogy a semmi hasznót nem hajtó 18 holdas gazdasági kertet engedjék át nekik.

Vagy a két hold, vagy a gazdasági kertet... A bíró ítéletét várja most minden szegény csúcsai ember.

Esterházy János gróf előadása Kolozsvárott a szlovákiai magyar kisebbség sorsáról

Kolozsvárról jelentik: (MTI) Esterházy János gróf, a szlovákiai magyar-éag vezetője Kolozsvárott előadást tartott „Nemzeti életünk a kisebbségi sorsban“ címmel.

Rámutatott arra, hogy a szlovákiai magyarok a lojalitás álláspontjára helyezkednek a szlovák állammal és annak kormányával szemben és viszont az azt kívánják, hogy intézményeket, nemzeti kulturájukat szabadságban ápolhassák és senki se szenvedjen hátrányt a gazdasági életben azért, mert magyar nemzetiségű. A szlovákiai magyarok meg akarnak maradni magyaroknak. Hivatásuk betöltéséhez szükséges van a szlovák állam jóindulatára, de a magyar állam gondoskodására is, amely állandóan figyelemmel kíséri sorsukat.

Hó! válthatók be a február 8-tól 15-ig szóló cukorjegyek?

Értesítem a város közönségét, hogy a folyó hó 8-tól 15-ig terjedő időre szóló cukorjegyeket csak annál a kereskedőnél válthatják be, akinek a cukorigénybejelentő lap ellenőrző szelvényét leadták, vagy amennyiben még nem adták volna le, ott, ahol le fogják adni.

Egyben felhívom az összes cukorárússal megbízott szatócsokat és kereskedőket, hogy a cukrot csak annak adhatják ki, aki cukorigénybejelentő lap ellenőrző szelvényét náluk leadta, vagy ha még nem adta volna le, a cukor kiváltása alkalmával le fogja adni. A közellátási ügyosztály az elszámoláskor a 6. számú szelvények, illetve cukorjegyek közül csak annyit számol el, ahogy cukorigénybejelentő ellenőrző szelvényt a kereskedő felmutat. A visszaélések elkerülése végett a közellátási ügyosztály a kereskedők cukorkészletét ellenőrizni fogja és akinek hiányt, vagy cukorjegy többletbeváltást talál az ellenőrző köze, azoktól a cukorkiváltást megvonom.

Kávéházakban és vendéglőkben kérj: Magyar Lapok-at

Nagyszabású kultúrhétet cendez a nagyváradai német lektorátus

A keskeny kis utca a törvényesek mellett, amely Schubertől nyerte nevét és egyik-másik romantikus szakaszán mintha a nagy német zene-költő dalainak hangulatára emlékeztetne, élénk forgalmúvá vált, mióta a Német Lektorátus ide költözött. A német nyelv elsajátítására, a német kultúra megismerésére nagy számban sietnek ide nap-nap mellett felnőttek és gyermekek a társadalom minden rétegéből s hogy nem töltötték hiába az idejüket, arról a Lektorátus eddigi komoly eredményei mellett, a hallgatók egyre fokozódó létszáma is tanuskodik. Két év alatt, amióta dr Marianne Sievers tanárnő irányítása alatt áll az intézet, ötven százalékkal emelkedett ez a szám s ma 450 szorgalmas hallgatót tart nyilván a Lektorátus.

Folyton szélesedik a munkakör, amit az intézet felöllel. Szinte hihetetlen, hogy mindezt a Schubert-utcai, aránylag kis helyiségben el lehetne végezni. A kis előszobától jobbra esinos kis irodahelyiség, balra olvasó-terem könyvtárszekrényekkel és német városok, vidékek pompás kivitelű látkepeivel a falon s ebből nyílik a két részre választható előadó terem, amely a munka hétköznapjaiban tanuló-szobákra oszlik. Az egyikben német óvoda működik egy idő óta: 24 gyermek gügyög itt németül, énekel német dalokat és játszik szeretetteljes felügyelt és dél-előtti órákban. Öröm nézni az apróságokat, mely remekül érzik magukat a meghitt környezetben.

De most a Német Lektorátusnak a német nyelvtanításon túmenő kulturális tevékenysége érdekli minket, ami különösen alkalmas a német-magyar kapcsolatok ápolására. Már eddig is nagy munka folyt ezen a téren. Sűrűn tartott az intézet művészeti és tudományos előadásokat, amelyek mindig nagy látogatottságnak örvendtek, ami annyit jelent, hogy minden alkalommal zsufolásig megtelt a 100 hallgató befogadására alkalmas előadó terem. A német művészet és tudomány óriási anyagából rendszeres elgondolásai nyújtottak izellítőt ezek a rendezvények, de ezáltal minden eddigénél nagyobb arányú program megvalósítására készült a Lektorátus. Német kultúrhét keretében képiállítást rendez, amellyel a 19. század német festészetét mutatja be s ugyanakkor nagy érdekességű előadás-sorozattal igyekszik kimélyíteni egyrészt a magyar közönségnek a német művészet és tudomány körébe vágó ismereteit, másrészt a lelki kapcsolatokat, amelyek a magyarság és a nagy szövetséges nemzet között fennállnak.

Erről a kultúrhétről beszélgetünk dr Marianne Sievers tanárnővel: — A programot — mondja — úgy állítottuk be hogy bizonyos összhangban legyen a képiállítással, amely egész anyagában a 19. század német festészetére vonatkozik. „Nagyvárad a 19. században” címmel. Ezért foglalkozik dr Kurt Berger, a budapesti egyetem professzora Nitschével. A nagyváradai Zeneiskola tanárainak hangversenye is ezért meríti anyagát a 19. század zenéjéből és dr K. Gerlach, a kolozsvári egyetem tanára is ezért beszél majd a 19. szá-

zadbeli német drámáról.

— Maga a képiállítás — folytatja — természetesen nem mutathat be eredeti műveket hiszen ezek ma biztos óvóhelyeken, pincékben vannak elraktározva. De a Piper-féle lenyomatok a legújabb eljárással oly tökéletes reprodukciókat nyújtanak, hogy teljesen az eredeti mű illúzióját keltik. Helyszüke miatt csak 35 képet tudunk bemutatni e kiállítás alkalmával, ami egyébként vándortárlat. Már Budapesten, Kassán, Győrött, Kolozsváron és Debrecenben bemutatásra került az értékes gyűjtemény s mindenütt oly nagy érdeklődést váltott ki, hogy ugyanezt joggal várhatjuk a nagyváradai közönség részéről is.

A Magyarországon működő német lektorátusok még nem rendeztek ilyen nagyarányú kultúrhétet, azért különös érdeme dr Marianne Sievers tanárnőnek, hogy a háború ötödik esztendejében meg tudja ezt valósítani a magyar-német kulturális kapcsolatok ápolása érdekében. Fáradhatatlan buzgósága rácsafolná látszik a Német Akadémia azon elgondolására, hogy a lektorátusok vezetésével hölgyeket csak kivételen, a férfi munkások másirányú foglalkoztatása miatt biz meg. Sőt azt hisszük, a női lélek könnyebben megtalálja azokat az eszközöket, amelyeket a cél szolgálataiba állíthat anélkül, hogy

a propaganda látszatát keltené. Erre vall a kapcsolat, ami a Lektorátus és a magyar iskolák között az utóbbi időben kialakult.

A magyar iskolák kezdeményezésére a közelmúltban vetített képfeladások sorozatát rendezte a Lektorátus „A Keleti-tengertől a Nyugati-tengerig” címmel, amely Németországot szemléltetően ismertette és amelyet számos csoportokban néztek végig az iskolák növendékei. A különböző nagyváradai középiskolákban működő német tanárok maguk fordulnak a Lektorátushoz tanítási segédanyagért s az intézet a német szervezethez jellemző, bámulatos gyorsasággal, alapos-sággal és pontossággal szolgálja ki őket. Előfordult, hogy egy német nyelvtanár néhány német gyermek-dalt kért a Lektorátus vezetőjétől. Dr Marianne Sievers irt a budapesti központnak s három nap alatt egy sereg gyermek-dal állt kottákkal, sőt hanglemezekkel rendelkezésre. Egy másik német nyelvtanár, aki éppen Goethével foglalkozott iskolájában, a nagy német szellemi képzőművészeti hajlamaira vonatkozólag kért kiegészítő anyagot a Lektorátustól. S három nap alatt terjedelmes értekezés érkezett a budapesti központtól „Goethe als Maler” címmel.

Ennek a csodálatos szervezethez s a minden vonatkozásban gondos körültekintéssel végzett kulturális munkának egyik érdekes tanujele lesz a német kultúrhét is, a fenntebb vázolt cél szolgálata mellett.

A kultúrhét programjáról még részletes ismertetőt közlünk. (j. b.)

Felosztás február 7-től 19-ig

Értesitem a város közönségét, hogy a tűzifaelosztás sorrendjét folytatólagoosan a következőkben szabályozom:

minden fehér és rózsaszínű faellenőrző jeggyel rendelkező nagyváradai lakos az alant felsorolt kereskedőknél és napon 100 kg. tűzifát vehet át, azonkívül bármely szénkereskedőnél 50 kg. szenet, amennyiben a faellenőrző lapon a december havj rovat nincsen kitöltve. Továbbá értesitem azon utcák lakóit, akik folyó évi január hó 31-én, valamint február hó 1-én és 3-án Eiek Istvánné Szilágyi Dezső-utcai fateleperre voltak beosztva, hogy amennyiben a 100 kg. tűzifát nem váltották ki, úgy az alanti felsorolásba ismét beosztotam, — s a megjelölt kereskedőnél a 100 kg. fát kiválthatják.

Február hó 7-én:

Vitéz Tarr fatelepen: Jurisich, gróf Zrínyi, Honvéd, Vágóhid, Wagner Richard, Solyom, Tilinkó utcák.

Nemes fatelepen: Lehel, Varjú, Hadapród, Csongor, Családvédelem, Feeske, gróf Mailáth Gusztáv-ter.

Vargha fatelepen Szeptember 6-utca: Góczy Pál, Prohászka, Rulikovszky-u. 1-12.

Gergely fatelepen: Szent László-ter, Mezey Mihály, Pável-u. 1-10-ig, Rulikovszky-u. 13-20-ig.

Szabó Sára fatelepen: Ritoók Zsigmond-u. 41-től végig, Tisza Kálmán-ter Pável u. 11-től végig, Ezredévi Emlektér, Mézáros, Rulikovszky-út 22-től végig.

Dr Grosz fatelepen: Teleki-u. 39-től végig, Luther Márton, Madách.

Bihar fatelepen: Szabadság, Ruliy Tibor, Bem-ter Bethlen István u.

Február hó 8-án:

Dr Grosz fatelepen: Lórántffy, Arany János, Kálmán-utca.

Február hó 14-én:

Pallós fatelepen: Rimanóczy, Kazinczy, Szilágyi Dezső utcák.

Február hó 15-én:

Pallós-fatelepen: Nagy Sándor, Széchenyi-ter, Sal Ferenc utcák.

Február hó 16-án:

Pallós fatelepen: Hitler Adolf, Szaniszló u. 1-6-ig.

Február hó 17-én:

Pallós fatelepen: Szaniszló-u. 7-10-ig, Rákóczi-út 1-10-ig.

Február hó 18-án:

Pallós fatelepen: Rákóczi-út 11-től végig, Horthy Miklós út.

Február hó 19-én:

Pallós fatelepen: Csáky-u. 1-től 24-ig.

Közyűlést tartott az NMK gépipari szakosztálya

Nagyvárad, február 4. A gépipari munkásoknak a Nemzeti Munkaközpontban tömörült szakosztálya csütörtökön este népes tisztújító közgyűlést tartott Rusz József alelnök elnöklése mellett. A közgyűlésen felszólalt Szabó János elnök is, aki bejelentette, hogy ebben a városban érkező textiláru 30 százalékat a munkáság kapja, a szétosztásról a NMK gondoskodik. Az utalványok kiosztását ma, pénteken este kezdik meg.

A közgyűlés egyébként a régi tisztújító egybenek ismét megválasztotta a szakosztály vezetőit.

„Nincs kérem hely!,,

Budapestre utaztam az elmúlt napokban. Aki megpróbálta, tudja hogy ez mit jelent. Elkészültem rá hogy az utat végig állva leszem meg. Szerencsém volt, nagyon jó ülőhelyet kaptam, hatan ültünk egy II. osztályú fülkében. Szemben velem egy rokon-szenves fiatal tanár-házaspár utazott 9 hónapos fiacskájukkal és egy 26-28 év körüli fiatalember, akinek elegáns bőröndjein Monte Carlo, Nizza és Párizs nagy hoteljeinek címkei mutatják, hogy az emberek szerencsés osztályához tartozik. A másik két utas is férfi volt.

Beszálláskor utasok tömege rohmozta meg a vonatot, nagyon sokan benyitottak a fülkébe de a jólöltözött ifjú ridegen eltasított mindenkit. „Nincs kérem hely!” A tanár házaspár fiacskája vígan röpködött anyja karjából az apja ölébe és vissza, ahogy ezt a hasonlókori babik szokták tenni. A jólöltözött fiatalember nem állta meg szó nélkül: „Ezért nem nőszölök én meg! Hogy mire Pestre érek a nadrágom vasalásának nyoma se legyen?! Elgondolni is szörnyű!”

A tanár házaspár egymásra mosolygott s ebben a mosolyban benne volt a válasz. A folyosó ezalatt zsufolásig megtelt már. Mindig harciasabb, — nem éppen hízelgő megjegyzések hangzottak el azokra a szerencsés halandókra, akik hatan kényelmesen ülnek egy tágas fülkében. Egyszerre gyermekesírás ütötte meg a fületem. Egy fiatal anya egy és fél éves kislányával igyekezett volna feljutni a vonatra. A kislányt hol egy bőrönddel ütötték fejbe hol meglökték, míg a folyosóra valahogy nagy nehezen felpréselődtek. Nem bírtom tovább! Gondoltam, lesz ami lesz, és behívom őket. S merész mozdulattal félretolva az ajtót, betessékeltem, mondván, hogy én majd arrébb húzódok, a kislány meg az öllünkben elfér. A tanárházaspár örömmel és megértéssel fogadta segítő akciómot de a három férfi utas — különösen a Nizzát megjárt világi — lesújtó pillantásokkal mért végig.

A két fiatal anya — bár látszott, hogy az én védencem más társadalmi osztályhoz tartozó — rögtön megtalálta a kapcsolatot a gyermekek között. Teljesen sötét lett, mire elindultunk. Világítva nem volt a fülke. Lassanként mindnyájan beszélgetni kezdtünk. A két kicsi elálmosodott. A tanárek kis Zolikája szülei öleiben bóbiskolt, az én kis védencem az anyja és az én ölemben lett nyugóhelyet. S most történt a csoda. A jólöltözött ifjú szó nélkül kiment a folyosóra és pár perc múlva egy 5-6 évesnek látszó fiacskával tért vissza. Az ölébe vette, letakargatta a kabátjával s nagyon kedvesen és végtelen türelemmel eszméserét folytatott vele. Előbb az angoranyul tenyésztést vitatták meg, azután beszélgettek két igazi állatról, egy kutyáról és egy macskáról, amelyek valahol egy nagyváradai bérház szűk kis udvarán csodálatos tettekkel követték el. Egyre meghittebb, melegebb lett a hangulat. Az egyik férfiutas Szolnoknál kijelentette, hogy ő most már kimegy a folyosóra, hogy a kislányt kényelmesebben lehessen lefektetni. S egyszerre megtelt szeretettel a fülke.

KASSAY MAGD.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza

Dr Hlatky Endre főispán előadása a Szent Monika Közösség hétfői gyűlésén. Február 7-én, hétfőn délután pontosan 5 órai kezdettel lesz a Szent Monika Közösség gyűlése (Pray György-utca 5. szám alatt), melyen dr Hlatky Endre főispán úr tart előadást: „Amiről Várád köve mesélnek” címmel. Szeretettel kérem a Szent Monika Közösség minden egyes tagját, hogy a gyűlésen feltétlenül megjelenni szíveskedjék. Vezető.

A FILHARMÓNIAI TÁRSASÁG felhívja a nagyrédmű közösség figyelmét, hogy február 7-én este 7 órakor a Református Kulturpalotában rendezendő zenekari hangverseny műsora az előadandó művekről külön magyarázó szöveggel el van látva.

Meghalt Kelemen Béla volt belügyminiszter. A Budapesti Értesítő jelenti: Kelemen Béla dr, nyug. szegedi főispán, volt belügyminiszter, 82 éves korában Budapesten elhunyt. P. Ábrahám Dezső miniszterelnöke alatt belügyi- és kultuszminiszter volt. — azonban miniszteri tiszttségét csak rövid ideig töltötte be.

FARSANGI ELŐADÁS. Vasárnap, február 6-án délután fél 5 órai kezdettel az Orsolya Zárda nagytermében vidám farsangi előadást rendez a Sz. Ágnes D. L. Csoport. Érdeklődőket szeretettel hívnak és várnak. Az önkéntes adományok a Caelfán építendő katolikus templom javára fordíthatnak.

A Filharmóniai Társaság február 7-én a Református Kulturpalotában zenekari hangversenyt rendez mándy Mátyás Margit énekművész közreműködésével. Vezényel Horváth Károly. Kezdetre este 7 órakor. Jegyek elővételben Eszti kalapszalomban, Rákóczi-út 15.

Légiriadó London körzetben. Lisszabomból jelentik: (MTI) A londoni körzetben csütörtökön este légiriadó volt.

Bethlen György grófnő a katolikus nők életéről. A Magyar Tudósító jelenti: A kolozsvári katolikus Női Műszó nemrégiben tartott ülésén Bethlen György grófnő, elnök nagyobb beszédet mondott. Felvetette a kérdést, hogy élnek a katolikus asszonyok. A feleletet azzal adta meg, hogy mindig jobban, mint megérdemlik, mert nem megérdemelt dolog, hogy Isten kezében vannak. Ezután beszélt a kötelességekről, amelyek az asszonyokra háramlanak és kérte a megjelenteket, vállalják azt a feladatot, amelyet a sors kijelölt számukra. Az ülésen még Csátrai Adél misziszis nővér tartott előadást a Nőszövetség feladatairól.

Gyűlést tartott a Fehér Ház Bajtársi Egyesület. Horváth Árpád elnöklételevel választmányi gyűlést tartott a Fehér Ház Bajtársi Egyesület nagyváradi csoportja. Horváth Árpád bejelentette, hogy márciusban tartják a közgyűlést, továbbá említést tett arról, hogy az egyesület vállalta egy hadiárva nevelését. Ennek költségeit elősorban önkéntes rendezésekből és több rendezésből teremtik elő. Rozsly István városi tanácsnok, Patkó Imre polgármesteri iskolai igazgató és dr Olasz Vilmos értékes előadásokat tartottak időszaki kérdésekről. A gyűlés Himnusszal fejeződött be.

Csendőrnapi Nagyváradon. Nagyvárad, február 4. A m. kir. csendőrség Nagyváradon állomásozó alakulatai február 14-én „Csendőrnapi”-ot rendeznek. Az ünnepség műsora a következő: 9 órakor istentisztelet az olasz római katolikus plébánia templomban és a gróf Telki Pál-utcai református templomban. 11 órakor ünnepély a tanzászlóalj laktanyaudvarán.

Elmarad a február 5-iki jogászegyleti előadás. A jogászegylet február hó 5-iki előadása dr Hlatky Endre főispánnak megbetegedése miatt elmarad. Dr Hlatky Endre nagy érdeklődéssel várta előadását később fogja megtartani. Ennek időpontját még közölni fogjuk.

Meghalt Bogya János volt országgyűlési képviselő. A MTI jelenti: Bogya János dr volt országgyűlési képviselő hosszas betegség után, február 1-én lehunyt. Temetése február 4-én délután 3 órakor lesz a Farkasréti temető halottasházából, a római katolikus egyház szertartása szerint.

A MANSZ Vasutas Szakosztályának nagyváradi csoportja f. hó 6-án, vasárnap délután 4 órai kezdettel az alműhely kulturtermében műsoros tea-délutánt rendez. A tea-délutáni jövedelmét csecemökölengyék készítésére és szegény vasutas gyermekek felruházására fordítja az egyesület. Külön belépő-jegyünk nincs, a műsor belépő- és teajegyül szolgál. - Rendezőség.

Kigyulladt a kaptafának szánt fa. Nagyvárad. Saját tud. V. Kiss Lajos Bethlen Gábor-utca 5. szám alatti kaptafa és sámfazúmban az éjjel tűz ütött ki. A kaptafa és sámfá készítéséhez szükséges gyertyán és hársfát bevitték az üzembe száradni. A mintegy 8 köbméter fa a túlfűtött helyiségben begyulladt. A tűzoltókat éjjel fél 12 óra tájban hívták ki s azok Rafai György s. felügyelő és Urbán József tűzmester vezetésével másfél órai megfeszített munka után teljesen eloltották a veszedelmes tüzet. Kár nagy, a megmaradt fa teljesen hasznavehetetlen.

Légiriadó volt Szófiában. Szófiából jelentik: (MTI) Szófiában február 2-án este 19 óra 27 perctől 19 óra 53 percig légiriadó volt, amely idő alatt időnként repülőgépzúgást lehetett hallani. A bolgár légvédelem nem lépett működésbe.

MAGYAR ERŐ

A világ eseményei képekben

Ara 40 fillér.

Kapható a MAGYAR LAPOK árusainál

A kutya farkát a jövőben csak állatorvos kurtíthatja meg. A Magyar Tudósító jelenti: A földművelésügyi miniszteriumban új ebtartási rendelet készül. A rendelettervezet egyik pontja arról intézkedik, hogy a jövőben a kutya farkát csak állatorvos kurtíthatja meg, ezenfelül, hogy a kutyák csak bőrből készült nyakörvvel járhatnak és végül, hogy az ebadóbevitellel a jövőben a vármegye nem teljes egészében rendelkezik.

A kolozsvári pénzüzetek ruhaneműt ajándékoztak a legszegényebb városrészes gyermekeinek. A Magyar Tudósító jelenti: Szép és értékes ajándékban részesítették a kolozsvári pénzüzetek a város legszegényebb kerülete lakóinak, az ugynevezett irisztelepi iskolás gyermekeit. Százlíz gyermeket láttak el ruhával és cipővel, illetve fehérneművel. Nyolcvan gyermek egy-egy pár cipőt, 20 gyermek fiuvagy leányruhát, 10 pedig fehérneműt kapott.

Beszűntették a telefonkönyvek árúsitását. A postavezérgazgatóság február 1-től kezdődően készlet hiány miatt beszüntette a múlt év januárjában kibocsátott budapesti és a múlt év májusában megjelent vidéki telefonkönyvek árúsitását. (Magy. Tud.)

A Filharmóniai Társaság február 7-én a Református Kulturpalotában zenekari hangversenyt rendez mándy Mátyás Margit énekművész közreműködésével. Vezényel Horváth Károly. Kezdetre este 7 órakor. Jegyek elővételben Eszti kalapszalomban, Rákóczi-út 15.

Fogas szállítmány érkezett Svédországha. Stockholmból jelentik: (MTI) Valamennyi svéd lap képes tudósítást közöl egy nagyobb magyarországi fogas-szállítmány Svédországba való érkezéséről.

Hősi halált halt egy amerikai újságíró a Marschall szigetek fölött Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat washingtoni jelentése szerint Reymond Clappan ismert amerikai újságíró, a Marschall-szigetek fölött repülőgép-szerencsétlenség áldozata lett. Egy repülőgép, amely Reymond Clappannel a Marschall szigetek fölé repült, hogy tudósítást készítsen az ottani invázióról, összeütközött egy másik repülőgéppel. Mindkét gép lángolóan zuhant le. A gépék személyzele életét vesztette.

Kivégeztek két francia terroristát. Vichyből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A lyoni hadbíróság csütörtökön halálraítélte két terroristát. Az ítélet kihirdetése után azonnal agyonlőtték mindkettőt.

Gyanus körülmények között meghalt Váradon egy nagyszalontai asszony. Nagyvárad. Saját tud. Pár nap előtt egy nagyszalontai orvos a váradai bábaképezdebe utalta Pap Rozália 32 éves asszonyt, akin egyébként hátrahagyott tüneteinek is mutakoztak.

Az asszony röviddel a bábaképezdebe szállítása után, gyanus körülmények között meghalt, mire ászállították a közkórház halottas házába.

Vallásos est és közműveltségi előadás a régi reformátusoknál. A régi reformátusok Árpád vezér-úti kulturtermében a szokásos szombati vallásos esték keretében most február 5-én, szombaton este 6 órakor Gáspár Béla budapesti lelkész, az Evangéliumj Munkásszövetség ügyvezető elnöke tart bibliamagyarázatot. Áhítat után ifj. Bordás István gépipariskolai oktató: A német technika csodája címen tart (keskeny filmen kísért) előadást. Vasárnap délután 3 órakor a Horthy István telepen dr Szabó Lajos lelképásztor végzi az istentiszteletet.

Ipartestületi hírek

A villanyszerelők szakosztálya felkéri az összes kartársakat, hogy Czako Lajos szakosztályi elnökkel az Iparigazolvány, Mesterlevél és Tagsági könyvvel a főkönyv rendezése végett azonnal jelentkezzenek.

Nagyvárad thj. város adóhivatala

ARVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulírot városi végrehajtó ezennel közhírré teszem, hogy a nagyváradi forgalmi adóhivatalnál kimutatott forgalmi adóhátralék fejében lefoglalt és a városi kószraktárba beszállított ingóságokra az 1925. évi 600. P. M. rendelet értelmében a 67-69. §. alapján az első árverést 1944. év február hó 11. napján délelőtt 11 órára, a második árverést 1944. február hó 19. napján délelőtt 11 órára a városi raktárban ezennel kitűzöm.

ARVERÉSI FELTÉTELEK:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a beszerített háromnegyedrése erejéig tesznek vételi ajánlatot.
  2. A második árverésen azonban az ingóságok beszerítésre való tekintet nélkül a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokosra megy át.
  3. Az árverés megtartása vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalékos.
  4. A vételár azonnal és készpénzben kell fizetni.
- Nagyvárad, 1944. év január hó 29.
FONDRÉ SANDOR, végrehajtó.

KORONA Filmszínház
 Szombattól:

AKKOR...

Zarah Leander egyetlen idej filmje
 A legnagyobb amerikai filmekkel egyenrangú hatalmas alkotás!

Pénteken utoljára:
Fény és árnyék

SPORT

Kétkapus edzést tartott tegnap délután a NAC

(Nagyvárad.) A NAC már tejes gőzzel megkezdte a tavaszi fordulóra való előkészületeit. A tornatermi és mezei futó gyakorlatok után, tegnap délután már az Erzsébet-ligeti pályán kétkapura játszott a csapat az utánpótlás ellen. Rónay Ferenc edző irányítása mellett. Az edzésen megjelent Bodola és Juhász is, így csak a betegen fekvő Szegedi hiányzott az együttesből.

Edzés után beszélgetünk Rónay Ferenc edzővel és a csapat formájáról a következő felvilágosítást kaptuk:

— Igen meg vagyok elégedve a mai munkával. Jókedvűen, nagy akarással mozogtak a fiúk. Különös meglepetés volt számomra, hogy Bodola és Juhász, akik most szereltek le és még csak ma vettek először részt a közös edzésen, hét kör lefutása után, még a kétkapuzásra is vállalkoztak. Dudus különösen olyan frissen és lendületesen játszott, mintha teljes edzésben lett volna. De meglepően nagy kedvvel játszott Tóth Matyi is, aki az edzések kezdetén nem mutatott valami kielégítő formát.

Szegedi betegsége felől érdeklőd-

ve, a következő felvilágosítást kaptuk Rónay Ferenc edzőtől:

— Sajnos, Miklós még nincs rendben. A sárgaságból ugyan már gyógyult, de most influenza miatt dől a ágynak és még a mai napon is lázas volt. Ilyen körülmények között a zágrábi utra már nem igen jöhet számításba a fiú.

Lesz-e még a héten edzés?

— Már csak egy könnyebb, levelező edzést tartunk vasárnapig s azt hiszem, igen jó formában állhat ki a csapat a Szerencsi SE ellen. Remélem, a szurkolótábor is meg lesz elégedve kedvencei formájával.

Debrecenben játszik vasárnap a NAC utánpótlás csapata a DVSC ellen

A DVSC meghívására vasárnap Debrecenbe utazik a NAC utánpótlás csapata, hogy barátságos mérkőzést vívjon a vasutasokkal. A zöld-fehér csapat összeállítását előreáthatalag a következő:

Tóth, Sulyok, Bodoki, Szurgyi, Juhász, Gáti, Halász, Bartha, Ferenczi, Bodó, Bárdosi.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleménye:

„Egy boldog pesti nyár“ minden este 6 órakor

Pénteken, szombaton este, vasárnap délután 3 órakor és este 6 órakor az idény kimagasló operett-újodonsága, az *Egy boldog pesti nyár* van a színház műsorán, a bemutatás előadás parádés szereposztásában. Jurik Julesi felléptével. Gyönyörű kiállítás, pompás toalettek, szenzációs táncok. Csupa humor, kacagás és derű! Jegyeiről ajánlatos előre gondoskodni.

Szombaton délután 3 órakor az Új Magyar Színház nagysikerű vígjáték-újodonsága, a *Zsuzsó*, „filléres helyárrakkal“ kerül színpadra.

Szilágyi Irma, Possonyi László nagy sikerrel bemutatott színjátéka hétfőn este háromnegyed 7 órai kezdettel van ismét műsoron.

Kiss Manvi vendégfelléptével mutatja be a színház Betnár: *Homokpad* című szatirikus vígjátékát kedden este, mely a budapesti Madách Színháznak volt sokáig sikereiben dús műsordarabja. Kedden este bemutatás bérlet, szerdán este A-bérlet, csütörtökön, pénteken és szombaton este bérletszűnet. Mérsékeltlen felemelt helyárrak. *Figyelem! Csak felnőtteknek!*

Előkészületben: *Hazajáró lélek*, Zilahy Lajos színműve.

MŰSOR:

Pénteken este 6 órakor: *Egy boldog pesti nyár*.

Szombaton délután 3 órakor: *Zsuzsó*.

Szombaton este 6 órakor: *Egy boldog pesti nyár*.

Vasárnap délután 3 órakor: *Egy boldog pesti nyár*.

Vasárnap este 6 órakor: *Egy bol-*

dog pesti nyár.

Hétfőn este háromnegyed 7 órakor: *Szilágyi Irma*.

Kedden este háromnegyed 7 órakor: *Homokpad*, bemutatás bérlet.

Szerdán este háromnegyed 7 órakor: *Homokpad*, A-bérlet.

Csütörtök este háromnegyed 7 órakor: *Homokpad*.

Péntek este háromnegyed 7 órakor: *Homokpad*.

Szombaton délután egynegyed 4 órakor: *Fekete Péter* (Kiss Manyival).

RÁDIÓ

SZOMBAT, FEBRUÁR 5.
Budapest I.

8.35 Délelőtti muzsika.
10.15 A Székesszék városi Tűzoltózenekar.
11.40 Papp Emília előadása.
12.10 Rendőrzenekar.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Pertis Jenő cigányzenekara.
15.00 Közvetítés a hidegkúti-úti Horthy Miklósné gyermekotthonból.
15.25 Szórakoztató zene.
16.25 Zalka Odón dr. orvosi előadása.
17.00 Tűsök választani.
17.35 Hangképek innen-onnan.
18.00 Nagy Izabella és Cselenyi József énekel, kíséri Toki Horváth Gyula.
18.40 Külügyi tájékoztató.
19.00 Strausz-est.
21.10 Losonczy György csevegése.
21.20 Végh Sándor hegedül.
22.40 Nagy mesterek — örök művek

Budapest II.

19.00 Mezőgazdasági felőra.
19.30 Maday Kamaraszínház.
20.30 Oláh Kálmán cigányzenekara.
21.15 Somodi István előadása.

Idegelváltozás okozza a balkezességet

Régóta tárgyalják már a kérdést, mi okozza az ember balkezességét, vagyis azt, hogy igen sokan balkezüket használják fel lényegesebb műveleteknél. Az orvostudomány hosszú éveken át vizsgálta a dolgot s ott kezdte, ahol mindennek a kezdete van: a csecsemők-nél, akik mindkét kezükkel egyforma ügyesen vagy ügyetlenül kapálóznak, ragadják meg a holmikat. Ebből az következtethető, hogy amíg a csecsemő nem kerül érintkezésbe a „kultúra áldásaival“, vagyis olyan elemekkel, amelyek az ember életét a sűrű végigkísérik, addig egyforma arányban dolgozik mindkét karjában szolgáló izom és idegrendszer. Másképpen alakul a helyzet, ha a gyermek már iskolába jár. Írószámainkat már csakis jobbkézrel használjuk s lapozásnál és más műveleteknél is a jobbkézünk van előnyben. — Ezért az iskolásgyermekek 10 százaléka balkezes csupán és a helyzet egyre javul, amilyen mértékben az iskolásgyermekből felnőtt lesz. A munka, amely

megadja életfenntartásunk lehetőségét, súlyosabb mértékű, az ember a jobbával „intéz el mindent“ és a balkeze csak kisegítőre szolgál. Nem csoda tehát, hogy a felnőttek csak 4—5 százaléka balkezes. Azok, akik felnőtt korukban is balkezesség maradtak, rendszerint ideg-elváltozásban szenvednek anélkül, hogy tudnák. Elképzelhetetlenül apró ez az elváltozás, s mégis egy ember minden mozdulatát befolyásolja. Az ember egy életen sok milliárd mozdulatot végez, szervezetének gépezete tehát többet teljesít, mint akármelyik óriási gép. De ez a kis idegszál vagy csomó, nem kopik, s a bőlesőtől a koponyáig kitart, a maga beállítottága mellett. A teremtés egyik csodája ez.

Hirdessen a Magyar Lapokban

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Eladók város közelében több új magánház, beköltözhető több kisebb, nagyobb bérházak és telkek. Özv. Tatayné, Szigligeti-u. 12. Telefon 28—74. 265

Mély és egy sport gyermekkosci eladó. Erdeklődni Szaniszló-utca 27. Németh. 514

Vennék zongorát vagy pianót. — Ajánlatok gyártmány és ár közlésével Budapest II., Endrődy Sándor-utca 46-B. Hausner. 514

45-ös szakvarrógép teljes üzemképes, eladó. Szaecsvay-utca 22. földszint. 513

TELJESEN új prima minőségű szilbunda eladó, Cim a kiadóban. 504

ANGORAGUBANCOT és lerakatot bármilyen mennyiséget veszek. Székely, Kapucinus-u. 11. 507

Különféle

Pertőlentést, poloska, mély és mindennemű férgek irtását 38 évj gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

NAGYVARADI GAZDÁK ÉS KISIPAROSOK HITELSZÖVETKEZETE

mint az Országos Központi Hitelszövetkezt tagja, Gróf Bethlen István, u. 6. 1. Jelzalog és váltókölcsön költségmentesen 5 1/2% kamattal 5 évre kapható, 2. Takarékbetét után 4% kamatot adunk, 3. Heti (piculás) betéttel a legjobban neveljük gyermekeinket takarékoságra. Legkisebb hetibetét 1 pengő.

Varrógépjavítás egy évi felelősséggel Jakab műszerésznél, Kossuth-u. 5. Telefon 23—30. 65

Központi négyszoba hallos, földszintes, összkomfortos, orvosnak, ügyvédnek alkalmas lakásomat elcserepléni háromszobással. Telefon 14—54. 510

Allást nyee

REGGELI lepkihordáshoz lepkihordó keresünk, azonnalra. Jelentkezni lehet a „Magyar Lapok“ kiadóhivatalában.

GÉPKOCSI-VEZETŐKET keres mentőállomás. Gyakorlattal rendelkezők és motorszerelők előnyben. 499

IRODAI gyakorlattal rendelkező tisztviselőt felvesz mentőállomás. 500

IDŰNKENTI ácsmunkára szolid, megbízható ácsmeistert keres a Vegyi és Élelmiszeripari r. t., Anyos Pál-u. 2—6.

Gép- vagy épületlakatosokat, kocsi-sokat, béreseket, állatapolókat, 16 év-nél idősebb segédmunkásokat keres Dreher-Haggenmacher Sörgyár. Jelentkezés a váradszöllősi telepen 10—12 óra között. 512

ÖSKERESZTÉNY gép- és gyorsírónót mielőbbi belépésre keresünk. Ajánlatokat „Rézvénytársaság“ jellegre a kiadóba kérünk. 509

KERESÜNK azonnalra erélyes, megbízható és munkaképes, lehetőleg nyugdíjas postást, vagy rendőrt, telepgondnoknak. Ajánlatokat — írásban — Vegyi és Élelmiszeripari r. t.-hoz, Anyos Pál-u. 2—6. kérünk. 505

BEJARÓNÓT azonnalra keresek. Jelentkezni Major Vilma, Lahner Gy.-utca 9. I. em. 8. 501

TÜZÖNÖK és ragasztók azonnal felvétetnek a We-Ego cipőgyárban. Báthory-utca 12. 503

Allás! keres

IDŐSEBB megbízható nő ajánlkozik egy vagy két személy mellé házimunkára, németül, beszél. Cim a kiadóban.

Elveszett

ELVESZETT a városháza mellett egy szürke férfi felkésztyű. A megtalálót kérem, adja át jutalom ellenében a városháza portásánál. 508

KIADÓTULAJDONOS: Szent László Nyomda R. T.

A szerkesztést fel- Dr. Paál Árpád
A kiadást fel- Dr. Virág Jeromos
Szent László Nyomda R. T.
12422103

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi
Darád u. 8. 474m